

มาตรฐานอาชีพและคุณวุฒิวิชาชีพ
Occupational Standard and Professional Qualifications

สาขาวิชาชีพการท่องเที่ยว การโรงแรม ภัตตาคารและร้านอาหาร
สาขาการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ อาชีพควาญช้าง

จัดทำโดย สถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ (องค์การมหาชน)

1. ชื่อมาตรฐานอาชีพ

สาขาวิชาชีพการท่องเที่ยว การโรงแรม ภัตตาคารและร้านอาหาร สาขาการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ อาชีพความรู้อ่าง

2. ประวัติการปรับปรุงมาตรฐาน

N/A

3. ทะเบียนอ้างอิง (Imprint)

N/A

4. ข้อมูลเบื้องต้น

ประเทศไทยเป็นประเทศที่มีความผูกพันกับช้างอย่างลึกซึ้ง ความผูกพันระหว่างคนกับช้างปรากฏร่องรอยและเรื่องราวอยู่กับคนไทยมาช้านาน เปี่ยมล้นไปด้วยความผูกพัน ความเชื่อ ความศรัทธา ช้างไทยจึงมีบทบาทสำคัญต่อสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และวิถีชีวิตคนไทย ผู้ที่มีหน้าที่ดูแลช้าง เรียกว่า “ความรู้อ่าง” ความรู้อ่างเปรียบเสมือน “พ่อ” หรือ “ครู” ของช้าง เพราะเป็นผู้ที่สั่งสอนและเลี้ยงดูช้างในเวลาเดียวกัน เป็นความผูกพันอันแนบแน่นระหว่างช้างกับความรู้อ่าง หากความรู้อ่างมีคุณภาพที่ดี ก็จะส่งผลไปถึงการดูแลช้างที่ดีด้วย หากต้องการยกระดับความสำคัญของช้าง ก็ต้องยกระดับความสำคัญของความรู้อ่างด้วย ปัจจุบัน การเลี้ยงช้างส่วนใหญ่ดำเนินการในรูปแบบของการเป็นธุรกิจการท่องเที่ยวมากขึ้น มีการจัดกิจกรรมให้บริการนักท่องเที่ยวช้าง ชมการแสดงช้าง การอาบน้ำช้าง เป็นต้น ทำให้ภาพลักษณ์ของความรู้อ่างในสายตาของนักท่องเที่ยว หรือนักอนุรักษ์สัตว์

ถูกมองในภาพลบว่าเป็นเรื่องของผลประโยชน์ทางธุรกิจมากกว่าการคำนึงถึงสุขภาพของช้าง เกิดกระแสการต่อต้านการทารุณกรรมช้าง ดังนั้น การพัฒนาบุคลากรความรู้อ่างและการรับรองสมรรถนะความรู้อ่างให้ได้ตามมาตรฐานอาชีพ จะช่วยสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องในการเลี้ยงช้างไทย เกิดความเชื่อมั่นว่าความรู้อ่างสามารถดูแลช้างโดยปราศจากการปฏิบัติอย่างทารุณ การจัดทำมาตรฐานอาชีพและคุณวุฒิวิชาชีพ อาชีพความรู้อ่าง มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างมาตรฐานอาชีพให้กับผู้ประกอบการอาชีพความรู้อ่าง เป็นการสร้างอาชีพให้กับความรู้อ่างรุ่นใหม่หรือผู้ที่สนใจ

ช่วยสร้างภาพลักษณ์ที่ดีในสายตานักท่องเที่ยวเกี่ยวกับการเลี้ยงช้างไทย ที่สำคัญ

เป็นการช่วยอนุรักษ์ภูมิปัญญาความรู้อ่างเพื่อนำไปสู่การอนุรักษ์วัฒนธรรมการเลี้ยงช้างไทยและเชิดชูความรู้อ่างไทย เพื่อยกอาชีพความรู้อ่างให้เป็นที่ยอมรับในระดับนานาชาติ “ความรู้อ่าง” หมายถึง ผู้เลี้ยงช้าง หรือผู้ดูแลช้าง

“ปางช้าง” หมายถึง สถานที่ที่มีการเลี้ยงช้างไว้เพื่อใช้เป็นพาหนะ เพื่อใช้งาน เพื่อใช้ในการแสดง เพื่อใช้ในการท่องเที่ยว เพื่อใช้ในการศึกษาและการอนุรักษ์ ไม่ว่าจะมีการแสวงหาผลประโยชน์โดยตรงจากช้างหรือไม่ก็ตาม

“เจ้าของช้าง” หมายถึง เจ้าของกรรมสิทธิ์ และให้หมายความรวมถึงผู้ครอบครองช้าง หรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายให้ดูแล ไม่ว่าจะได้รับมอบหมายจากเจ้าของกรรมสิทธิ์ หรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากเจ้าของกรรมสิทธิ์ให้ดูแลด้วย

(อ้างอิงตามประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง การจัดสวัสดิภาพช้างในปางช้าง พ.ศ. 2563)

5. ประวัติการปรับปรุงมาตรฐานในแต่ละครั้ง

N/A

6. ครั้งที่

N/A

7. คุณวุฒิวิชาชีพที่ครอบคลุม (Professional Qualifications included)

สาขาวิชาชีพการท่องเที่ยว การโรงแรม ภัตตาคารและร้านอาหาร

สาขาการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

อาชีพความรู้อ่าง ระดับ 3

8. คุณวุฒิวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง (Related Professional Qualifications)

N/A

9. หน่วยสมรรถนะทั้งหมดในมาตรฐานอาชีพ (List of All Units of Competence within this Occupational Standards)

รหัสหน่วยสมรรถนะ	เนื้อหา
20101	ประเมินพฤติกรรมช้าง
20103	ควบคุมช้างให้ทำตามคำสั่งได้

20104	ใช้อุปกรณ์ควบคุมช่าง
50101	ตรวจสอบอุปกรณ์ควบคุมช่างตามหลักสวัสดิภาพช่าง
50102	เตรียมความพร้อมของช่างก่อนให้บริการนักท่องเที่ยว

10. ระดับคุณวุฒิ

10.1 สาขาวิชาชีพการท่องเที่ยว การโรงแรม ภัตตาคารและร้านอาหาร สาขาการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ อาชีพความรู้อาชีพ ระดับ 3

คุณลักษณะของผลการเรียนรู้ (Characteristics of Outcomes)

มีความรู้และทักษะในการควบคุมช่างให้ทำตามคำสั่ง สามารถใช้คำสั่งด้วยวาจาและท่าทางเพื่อควบคุมช่างให้ทำตามคำสั่งได้ มีความรู้เกี่ยวกับอุปนิสัย อารมณ์ และพฤติกรรมของช่างในแต่ละช่วงวัย สามารถประเมินสถานการณ์เฉพาะหน้าที่เกิดขึ้นกับช่างได้ มีทักษะในการใช้อุปกรณ์เพื่อควบคุมช่าง สามารถเลือกใช้อุปกรณ์ที่เหมาะสมกับตัวช่างและนิสัยช่าง มีความเหมาะสมและคล่องตัวกับการใช้งานประจำตัวของความรู้อาชีพ มีทักษะในการช่วยสนับสนุนการให้บริการนักท่องเที่ยว สามารถตรวจสอบอุปกรณ์ควบคุมช่างที่ให้บริการนักท่องเที่ยวได้อย่างปลอดภัยและไม่ทำอันตรายกับช่าง สามารถเตรียมความพร้อมของช่างก่อนให้บริการนักท่องเที่ยว มีทักษะในการสังเกตพฤติกรรมและอาการของช่าง เพื่อดูแลช่างให้อยู่ในสภาพที่พร้อมทำงาน รวมทั้งสามารถปฏิบัติตามหลักสวัสดิภาพช่าง ภายใต้การแนะแนวของหัวหน้างาน

การเลื่อนระดับคุณวุฒิวิชาชีพ (Qualification Pathways)

1. มีประสบการณ์ในการดูแลช่าง และควบคุมช่าง ไม่น้อยกว่า 2 ปี

หลักเกณฑ์การต่ออายุหนังสือรับรองมาตรฐานอาชีพ

1. หนังสือรับรองมาตรฐานอาชีพมีอายุ 3 ปี ผู้ประสงค์ต่ออายุหนังสือรับรองฯ แจ้งความประสงค์ ต่อองค์กรรับรองขอต่ออายุ โดยแสดงหลักฐานการทำงานในอาชีพ ในระยะเวลา 3 ปี
2. หากไม่มีหลักฐานตามข้อ 1. ผู้ประสงค์ต่ออายุหนังสือรับรองฯ ต้องเข้ารับการประเมินสมรรถนะทุกหน่วยของอาชีพความรู้อาชีพ ระดับ 3

กลุ่มบุคคลในอาชีพ (Target Group)

ผู้ที่มีประสบการณ์ทำงานในอาชีพความรู้อาชีพ คนเลี้ยงช่าง

หน่วยสมรรถนะ (หน่วยสมรรถนะทั้งหมดของคุณวุฒิวิชาชีพนี้)

- 20101 ประเมินพฤติกรรมช่าง
- 20103 ควบคุมช่างให้ทำตามคำสั่งได้
- 20104 ใช้อุปกรณ์ควบคุมช่าง
- 50101 ตรวจสอบอุปกรณ์ควบคุมช่างตามหลักสวัสดิภาพช่าง
- 50102 เตรียมความพร้อมของช่างก่อนให้บริการนักท่องเที่ยว

ตารางแผนผังแสดงหน้าที่

1. ตารางแสดงหน้าที่ 1

ประกาศใช้ ณ 01/10/2564

ตาราง 1 : FUNCTIONAL MAP แสดง KEY PURPOSE , KEY ROLES , KEY FUNCTION

ความมุ่งหมายหลัก Key Purpose	บทบาทหลัก Key Roles		หน้าที่หลัก Key Function	
คำอธิบาย	รหัส	คำอธิบาย	รหัส	คำอธิบาย
พัฒนาและยกระดับการประกอบอาชีพความช่างให้เป็นมาตรฐานที่ได้รับการยอมรับทั้งในประเทศและต่างประเทศ	10	ควบคุม ดูแล และเลี้ยงช่างให้ถูกต้องและเหมาะสมตามหลักสวัสดิภาพของช่าง	201	ฝึกและควบคุมช่าง
			501	สนับสนุนการให้บริการนักท่องเที่ยว

คำอธิบาย ตารางแผนผังแสดงหน้าที่เป็นแผนผังที่วิเคราะห์หน้าที่งานเพื่อให้ได้หน้าที่หลัก (Key Function)

2. ตารางแสดงหน้าที่ 1 (ต่อ)

ประกาศใช้ ณ 01/10/2564

ตาราง 2 : FUNCTIONAL MAP แสดง KEY FUNCTION , UNIT OF COMPETENCE , ELEMENT OF COMPETENCE

หน้าที่หลัก Key Function		หน่วยสมรรถนะ Unit of Competence		หน่วยสมรรถนะย่อย Element of Competence	
รหัส	คำอธิบาย	รหัส	คำอธิบาย	รหัส	คำอธิบาย
201	ฝึกและควบคุมช่าง	20101	ประเมินพฤติกรรมช่าง	20101.01	ประเมินพฤติกรรมช่างในแต่ละช่วงวัยเบื้องต้นได้
				20101.02	รู้จักอุปนิสัยช่างและเข้าใจพฤติกรรมของช่าง
		20103	ควบคุมช่างให้ทำตามคำสั่งได้	20103.01	สั่งช่างให้ทำตามด้วยวาจา
				20103.02	สั่งช่างให้ทำตามด้วยอุปกรณ์
				20103.03	สั่งช่างให้ทำตามด้วยการสัมผัส
		20104	ใช้อุปกรณ์ควบคุมช่าง	20104.01	จัดเตรียมอุปกรณ์สำหรับช่าง
				20104.02	เตรียมอุปกรณ์ควบคุมช่างประจำตัวควบคุมช่าง
501	สนับสนุนการให้บริการนักท่องเที่ยว	50101	ตรวจสอบอุปกรณ์ควบคุมช่างตามหลักสวัสดิภาพช่าง	50101.01	ตรวจสอบความแข็งแรงของอุปกรณ์
				50101.02	ตรวจสอบอุปกรณ์ให้ปลอดภัยกับช่าง
		50102	เตรียมความพร้อมของช่างก่อนให้บริการนักท่องเที่ยว	50102.01	ดูแลช่างให้อยู่ในสภาพที่พร้อมทำงาน
				50102.02	ตรวจสอบสภาวะจิตใจและอารมณ์ของช่าง

คำอธิบาย

ตารางแผนผังแสดงหน้าที่ (ต่อ) เป็นแผนผังที่ใช้วิเคราะห์หน้าที่งานหลังจากได้หน้าที่หลัก (Key Function) เพื่อให้ได้ หน่วยสมรรถนะ (Unit of Competence) และหน่วยสมรรถนะย่อย (Element of Competence)

1. รหัสหน่วยสมรรถนะ 20101
2. ชื่อหน่วยสมรรถนะ ประเมินพฤติกรรมช่าง
3. ทบทวนครั้งที่ N/A

4. สร้างใหม่ ☒ ปรับปรุง ☐

5. สำหรับชื่ออาชีพและรหัสอาชีพ (Occupational Classification)

9332 ความช่าง

6. คำอธิบายหน่วยสมรรถนะ (Description of Unit of Competency)

หน่วยสมรรถนะนี้ประกอบไปด้วยความรู้และทักษะที่จำเป็นในการประเมินพฤติกรรมช่าง โดยสามารถประเมินพฤติกรรมช่างในแต่ละช่วงวัย และรู้จักอุปนิสัยช่างและเข้าใจพฤติกรรมของช่างได้

7. สำหรับระดับคุณวุฒิ

1	2	3	4	5	6	7	8
☐	☐	☒	☐	☐	☐	☐	☐

8. กลุ่มอาชีพ (Sector)

คนเลี้ยงช่าง ความช่าง

9. ชื่ออาชีพและรหัสอาชีพอื่นที่หน่วยสมรรถนะนี้สามารถใช้ได้ (ถ้ามี)

N/A

10. ข้อกำหนดหรือกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง (Licensing or Regulation Related) (ถ้ามี)

1. พรบ ป้องกันการทารุณกรรมและจัดสวัสดิภาพสัตว์ พ.ศ. 2557
2. พรบ วิชาชีพการสัตวแพทย์ พ.ศ. 2545
3. พรบ. สัตว์พาหนะ พ.ศ. 2482
4. พรบ. ควบคุมโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. 2558
5. ประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง การจัดสวัสดิภาพช้างในปางช้าง พ.ศ. 2563
6. ประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง มาตรฐานปาง (แคมป์) ช้างของประเทศไทย พ.ศ. 2545
7. มาตรฐานการจัดกิจกรรมปางช้างเพื่อการท่องเที่ยว
8. การปฏิบัติที่ดีสำหรับปางช้าง สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ

11. สมรรถนะย่อยและเกณฑ์การปฏิบัติงาน (Elements and Performance Criteria)

สมรรถนะย่อย (Element)	เกณฑ์ในการปฏิบัติงาน (Performance Criteria)	วิธีการประเมิน (Assessment)
20101.01 ประเมินพฤติกรรมช่างในแต่ละช่วงวัยเบื้องต้นได้	1. อธิบายพัฒนาการและนิสัยของช่างในแต่ละวัยได้ 2. จำแนกพฤติกรรมและนิสัยของช่างได้	การสัมภาษณ์ การสาธิตการปฏิบัติงาน
20101.02 รู้จักอุปนิสัยช่างและเข้าใจพฤติกรรมของช่าง	1. อธิบายความหมายของพฤติกรรมที่ช่างแสดงออกมาได้ 2. บ่งชี้การเปลี่ยนแปลงอารมณ์ของช่างได้ 3. ประเมินสถานการณ์เฉพาะหน้าที่เกิดขึ้นกับช่างได้	การสัมภาษณ์ การสาธิตการปฏิบัติงาน

12. ความรู้และทักษะก่อนหน้าที่จำเป็น (Pre-requisite Skill & Knowledge)

N/A

13. ทักษะและความรู้ที่ต้องการ (Required Skills and Knowledge)

(ก) ความต้องการด้านทักษะ

- ทักษะในการประเมินพฤติกรรมช่างในแต่ละช่วงวัย
- ทักษะในการจำแนกพฤติกรรมและนิสัยของช่าง
- ทักษะในการบ่งชี้การเปลี่ยนแปลงอารมณ์ของช่างได้
- ทักษะในการประเมินสถานการณ์เฉพาะหน้าที่เกิดขึ้นกับช่างได้

(ข) ความต้องการด้านความรู้

- ความรู้เกี่ยวกับพฤติกรรมช่างในแต่ละช่วงวัย
- ความรู้เกี่ยวกับอุปนิสัยช่าง
- ความรู้เกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงอารมณ์ของช่าง
- ความรู้เกี่ยวกับการประเมินสถานการณ์เฉพาะหน้าที่เกิดขึ้นกับช่าง

14. หลักฐานที่ต้องการ (Evidence Guide)

(ก) หลักฐานการปฏิบัติงาน (Performance Evidence)

- เอกสาร/หลักฐานรับรองการทำงาน
- แบบบันทึกผลการสังเกตการปฏิบัติงาน

(ข) หลักฐานความรู้ (Knowledge Evidence)

- หลักฐานคุณวุฒิการศึกษา (ถ้ามี)
- แบบบันทึกผลการอบรม (ถ้ามี)

(ค) คำแนะนำในการประเมิน

เจ้าหน้าที่สอบประเมินสมรรถนะการประเมินพฤติกรรมช่าง โดยพิจารณาจากหลักฐานที่เกี่ยวข้อง ทั้งหลักฐานด้านการปฏิบัติงาน และหลักฐานความรู้

(ง) วิธีการประเมิน

พิจารณาตามหลักฐานการปฏิบัติงาน ได้แก่ การสอบสัมภาษณ์และสอบปฏิบัติ

15. ขอบเขต (Range Statement)

ขอบเขตการปฏิบัติงานในการประเมินพฤติกรรมช่าง เริ่มตั้งแต่ ประเมินพฤติกรรมช่างในแต่ละช่วงวัยเบื้องต้นได้ โดยอธิบายพัฒนาการและนิสัยของช่างในแต่ละวัย และจำแนกพฤติกรรมและนิสัยของช่างได้ เช่น ช่างพัง ช่างพลาย ช่างสึด รู้จักอุปนิสัยช่างและเข้าใจพฤติกรรมของช่าง

โดยอธิบายความหมายของพฤติกรรมที่ช่างแสดงออกมาได้ และบ่งชี้การเปลี่ยนแปลงอารมณ์ของช่างได้ รวมทั้งประเมินสถานการณ์เฉพาะหน้าที่เกิดขึ้นกับช่างได้

(ก) คำแนะนำ

ผู้เข้ารับการประเมินต้องประเมินพฤติกรรมช่าง โดยการประเมินพฤติกรรมช่างในแต่ละช่วงวัยเบื้องต้นและรู้จักอุปนิสัยช่างและเข้าใจพฤติกรรมของช่าง

(ข) คำอธิบายรายละเอียด

1. การประเมินพฤติกรรมช่าง หมายถึง การประเมินพฤติกรรมช่างในแต่ละช่วงวัย เพื่อศึกษานิสัยและทำความเข้าใจพฤติกรรมที่ช่างแสดงออกมา
2. พฤติกรรมที่ช่างแสดงออก หมายถึง กิริยาของช่างในสภาวะปกติ และไม่ปกติ เช่น ช่างยืนนิ่งกางหู แสดงว่าช่างไม่พอใจสิ่งที่พบเห็น ไม่ควรเข้าใกล้ ช่างที่แกว่งหางโบกหูเสมอ ๆ แสดงว่ามีอารมณ์อ่อนคลาย ช่างที่ใช้วงเวียนหาคน แสดงว่า หิว ช่างที่ทำหูทาบและหางชี้กระสับกระส่าย แสดงว่า ตื่นกลัว ช่างที่ปล่อยวงตกถึงพื้น แสดงว่า ง่วง หมดแรงหรือไม่สบาย เป็นต้น

16. หน่วยสมรรถนะร่วม (ถ้ามี)

N/A

17. อุตสาหกรรมร่วม/กลุ่มอาชีพร่วม (ถ้ามี)

N/A

18. รายละเอียดกระบวนการและวิธีการประเมิน (Assessment Description and Procedure)

18.1 สอบสัมภาษณ์

18.2 สอบปฏิบัติ

1. รหัสหน่วยสมรรถนะ 20103
2. ชื่อหน่วยสมรรถนะ ควบคุมช่างให้ทำตามคำสั่งได้
3. ทบทวนครั้งที่ N/A
4. สร้างใหม่ ☒ ปรับปรุง ☐

5. สำหรับชื่ออาชีพและรหัสอาชีพ (Occupational Classification)

9332 ความช่าง

6. คำอธิบายหน่วยสมรรถนะ (Description of Unit of Competency)

หน่วยสมรรถนะนี้ประกอบไปด้วยความรู้และทักษะที่จำเป็นในการควบคุมช่างให้ทำตามคำสั่งได้ โดยสามารถ สั่งช่างให้ทำตามด้วยวาจา สั่งช่างให้ทำตามด้วยอุปกรณ์ และสั่งช่างให้ทำตามด้วยการสัมผัสได้

7. สำหรับระดับคุณวุฒิ

1	2	3	4	5	6	7	8
☐	☐	☒	☐	☐	☐	☐	☐

8. กลุ่มอาชีพ (Sector)

คนเลี้ยงช้าง ความช่าง

9. ชื่ออาชีพและรหัสอาชีพอื่นที่หน่วยสมรรถนะนี้สามารถใช้ได้ (ถ้ามี)

N/A

10. ข้อกำหนดหรือกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง (Licensing or Regulation Related) (ถ้ามี)

- พรบ ป้องกันการทารุณกรรมและจัดสวัสดิภาพสัตว์ พ.ศ. 2557
- พรบ วิชาชีพการสัตวแพทย์ พ.ศ. 2545
- พรบ. สัตว์พาหนะ พ.ศ. 2482
- พรบ. ควบคุมโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. 2558
- ประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง การจัดสวัสดิภาพช้างในปางช้าง พ.ศ. 2563
- ประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง มาตรฐานปาง (แคมป์) ช้างของประเทศไทย พ.ศ. 2545
- มาตรฐานการจัดกิจกรรมปางช้างเพื่อการท่องเที่ยว
- การปฏิบัติที่ดีสำหรับปางช้าง สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ

11. สมรรถนะย่อยและเกณฑ์การปฏิบัติงาน (Elements and Performance Criteria)

สมรรถนะย่อย (Element)	เกณฑ์ในการปฏิบัติงาน (Performance Criteria)	วิธีการประเมิน (Assessment)
20103.01 สั่งช่างให้ทำตามด้วยวาจา	1. เลือกใช้น้ำเสียงให้เหมาะสมกับสถานการณ์ของช่าง 2. เลือกใช้คำสั่งควบคุมช่างให้ทำตามทางตามที่กำหนดได้อย่างถูกต้อง	การสัมภาษณ์ การสาธิตการปฏิบัติงาน
20103.02 สั่งช่างให้ทำตามด้วยอุปกรณ์	1. เตรียมอุปกรณ์ใช้ควบคุมช่าง 2. เลือกอุปกรณ์เพื่อออกคำสั่งช่างได้อย่างเหมาะสม 3. เลือกตำแหน่งของร่างกายช่างที่จะใช้อุปกรณ์ออกคำสั่งได้อย่างเหมาะสม	การสัมภาษณ์ การสาธิตการปฏิบัติงาน

สมรรถนะย่อย (Element)	เกณฑ์ในการปฏิบัติงาน (Performance Criteria)	วิธีการประเมิน (Assessment)
20103.03 สั่งช้างให้ทำตามด้วยการสัมผัส	1. เลือกใช้ท่าทางในการออกคำสั่งที่เหมาะสมกับอารมณ์และพฤติกรรมของช้าง 2. ตอบสนองต่อพฤติกรรมของช้างด้วยท่าทางและการสัมผัสได้	การสัมภาษณ์ การสาธิตการปฏิบัติงาน

12. ความรู้และทักษะก่อนหน้าที่จำเป็น (Pre-requisite Skill & Knowledge)

N/A

13. ทักษะและความรู้ที่ต้องการ (Required Skills and Knowledge)

(ก) ความต้องการด้านทักษะ

- ทักษะในการสั่งช้างให้ทำตามด้วยวาจา
- ทักษะในการสั่งช้างให้ทำตามด้วยอุปกรณ์
- ทักษะในการสั่งช้างให้ทำตามด้วยการสัมผัส

(ข) ความต้องการด้านความรู้

- ความรู้เกี่ยวกับวิธีสั่งช้างให้ทำตามด้วยวาจา
- ความรู้เกี่ยวกับวิธีสั่งช้างให้ทำตามด้วยอุปกรณ์
- ความรู้เกี่ยวกับวิธีสั่งช้างให้ทำตามด้วยการสัมผัส

14. หลักฐานที่ต้องการ (Evidence Guide)

(ก) หลักฐานการปฏิบัติงาน (Performance Evidence)

- เอกสาร/หลักฐานรับรองการทำงาน
- แบบบันทึกผลการสังเกตการปฏิบัติงาน

(ข) หลักฐานความรู้ (Knowledge Evidence)

- หลักฐานคุณวุฒิการศึกษา (ถ้ามี)
- แบบบันทึกผลการอบรม (ถ้ามี)

(ค) คำแนะนำในการประเมิน

เจ้าหน้าที่สอบประเมินสมรรถนะการควบคุมช้างให้ทำตามคำสั่ง โดยพิจารณาจากหลักฐานที่เกี่ยวข้อง ทั้งหลักฐานด้านการปฏิบัติงาน และหลักฐานความรู้

(ง) วิธีการประเมิน

พิจารณาตามหลักฐานการปฏิบัติงาน ได้แก่ การสอบสัมภาษณ์และสอบปฏิบัติ

15. ขอบเขต (Range Statement)

ขอบเขตการปฏิบัติงานในการควบคุมช้างให้ทำตามคำสั่ง เริ่มตั้งแต่ สั่งช้างให้ทำตามด้วยวาจา โดยสามารถเลือกใช้น้ำเสียงให้เหมาะสมกับสถานการณ์ของช้าง และเลือกใช้คำสั่งควบคุมช้างให้ทำตามตามที่กำหนดได้อย่างถูกต้อง การสั่งช้างให้ทำตามด้วยอุปกรณ์ โดยเตรียมอุปกรณ์ใช้ควบคุมช้าง เลือกอุปกรณ์เพื่อออกคำสั่งช้างได้อย่างเหมาะสม และเลือกตำแหน่งของร่างกายช้างที่จะใช้อุปกรณ์ออกคำสั่งได้อย่างเหมาะสม รวมทั้ง การสั่งช้างให้ทำตามด้วยการสัมผัส โดยเลือกใช้ท่าทางในการออกคำสั่งที่เหมาะสมกับอารมณ์และพฤติกรรมของช้าง และมีการตอบสนองต่อพฤติกรรมของช้างด้วยท่าทางและการสัมผัสได้ เช่น การให้รางวัล

(ก) คำแนะนำ

ผู้เข้ารับการประเมินต้องควบคุมช้างให้ทำตามคำสั่ง โดยสั่งช้างให้ทำตามด้วยวาจา สั่งช้างให้ทำตามด้วยอุปกรณ์ และสั่งช้างให้ทำตามด้วยการสัมผัส

(ข) คำอธิบายรายละเอียด

1. การตอบสนองต่อพฤติกรรมของช้างด้วยท่าทางและการสัมผัสได้ เช่น การให้รางวัล

16. หน่วยสมรรถนะรวม (ถ้ามี)

N/A

17. อุตสาหกรรมร่วม/กลุ่มอาชีพร่วม (ถ้ามี)

N/A

18. รายละเอียดกระบวนการและวิธีการประเมิน (Assessment Description and Procedure)

18.1 สอบสัมภาษณ์

18.2 สอบปฏิบัติ

1. รหัสหน่วยสมรรถนะ20104
2. ชื่อหน่วยสมรรถนะใช้อุปกรณ์ควบคุมช่าง
3. ทบทวนครั้งที่N/A
4. สร้างใหม่☒ปรับปรุง☐

5. สำหรับชื่ออาชีพและรหัสอาชีพ (Occupational Classification)

9332 ความช่าง

6. คำอธิบายหน่วยสมรรถนะ (Description of Unit of Competency)

หน่วยสมรรถนะนี้ประกอบไปด้วยความรู้และทักษะที่จำเป็นในการใช้อุปกรณ์ควบคุมช่าง โดยสามารถจัดเตรียมอุปกรณ์สำหรับช่างและเตรียมอุปกรณ์ควบคุมช่างประจำตัวความช่างได้

7. สำหรับระดับคุณวุฒิ

1	2	3	4	5	6	7	8
☐	☐	☒	☐	☐	☐	☐	☐

8. กลุ่มอาชีพ (Sector)

คนเลี้ยงช่าง ความช่าง

9. ชื่ออาชีพและรหัสอาชีพอื่นที่หน่วยสมรรถนะนี้สามารถใช้ได้ (ถ้ามี)

N/A

10. ข้อกำหนดหรือกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง (Licensing or Regulation Related) (ถ้ามี)

1. พรบ ป้องกันการทารุณกรรมและจัดสวัสดิภาพสัตว์ พ.ศ. 2557
2. พรบ วิชาชีพการสัตวแพทย์ พ.ศ. 2545
3. พรบ. สัตว์พาหนะ พ.ศ. 2482
4. พรบ. ควบคุมโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. 2558
5. ประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง การจัดสวัสดิภาพช้างในปางช้าง พ.ศ. 2563
6. ประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง มาตรฐานปาง (แคมป์) ช้างของประเทศไทย พ.ศ. 2545
7. มาตรฐานการจัดกิจกรรมปางช้างเพื่อการท่องเที่ยว
8. การปฏิบัติที่ดีสำหรับปางช้าง สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ

11. สมรรถนะย่อยและเกณฑ์การปฏิบัติงาน (Elements and Performance Criteria)

สมรรถนะย่อย (Element)	เกณฑ์ในการปฏิบัติงาน (Performance Criteria)	วิธีการประเมิน (Assessment)
20104.01 จัดเตรียมอุปกรณ์สำหรับช่าง	1. เตรียมตัวช่างก่อนใช้อุปกรณ์ต่างๆกับช่าง 2. เตรียมอุปกรณ์ที่เหมาะสมกับตัวช่างและนิสัยช่าง 3. ตรวจสอบอุปกรณ์ก่อน/หลังใช้งาน	การสัมภาษณ์ การสาธิตการปฏิบัติงาน
20104.02 เตรียมอุปกรณ์ควบคุมช่างประจำตัวความช่าง	1. เลือกอุปกรณ์ที่มีความแข็งแรง ทนทาน เหมาะสมต่อการใช้งาน 2. เลือกอุปกรณ์ให้เหมาะสมและคล้องตัวกับการใช้งานประจำตัวความช่าง 3. ตรวจสอบสภาพและทำความสะอาดอุปกรณ์ก่อนและหลังใช้งาน	การสัมภาษณ์ การสาธิตการปฏิบัติงาน

12. ความรู้และทักษะก่อนหน้าที่จำเป็น (Pre-requisite Skill & Knowledge)

N/A

13. ทักษะและความรู้ที่ต้องการ (Required Skills and Knowledge)

(ก) ความต้องการด้านทักษะ

- ทักษะในการเตรียมอุปกรณ์ที่เหมาะสมกับตัวช่างและนิสัยช่าง
- ทักษะในการเตรียมอุปกรณ์ควบคุมช่างประจำตัวความช่าง
- ทักษะในการเลือกอุปกรณ์ให้เหมาะสมและคล่องตัวกับการใช้งานประจำตัวความช่าง

(ข) ความต้องการด้านความรู้

- ความรู้เกี่ยวกับวิธีเตรียมอุปกรณ์สำหรับช่าง
- ความรู้เกี่ยวกับวิธีเตรียมอุปกรณ์ควบคุมช่างประจำตัวความช่าง
- ความรู้เกี่ยวกับวิธีเตรียมตัวช่างก่อนใช้อุปกรณ์ต่างๆกับช่าง

14. หลักฐานที่ต้องการ (Evidence Guide)

(ก) หลักฐานการปฏิบัติงาน (Performance Evidence)

- เอกสาร/หลักฐานรับรองการทำงาน
- แบบบันทึกผลการสังเกตการปฏิบัติงาน

(ข) หลักฐานความรู้ (Knowledge Evidence)

- หลักฐานคุณวุฒิการศึกษา (ถ้ามี)
- แบบบันทึกผลการอบรม (ถ้ามี)

(ค) คำแนะนำในการประเมิน

เจ้าหน้าที่สอบประเมินสมรรถนะการใช้อุปกรณ์ควบคุมช่าง โดยพิจารณาจากหลักฐานที่เกี่ยวข้อง ทั้งหลักฐานด้านการปฏิบัติงาน และหลักฐานความรู้

(ง) วิธีการประเมิน

พิจารณาตามหลักฐานการปฏิบัติงาน ได้แก่ การสอบสัมภาษณ์และสอบปฏิบัติ

15. ขอบเขต (Range Statement)

ขอบเขตการปฏิบัติงานในการใช้อุปกรณ์ควบคุมช่าง เริ่มตั้งแต่ จัดเตรียมอุปกรณ์สำหรับช่าง โดยเตรียมตัวช่างก่อนใช้อุปกรณ์ต่างๆกับช่าง

เตรียมอุปกรณ์ที่เหมาะสมกับตัวช่างและนิสัยช่าง และตรวจสอบอุปกรณ์ก่อน/หลังใช้งานเตรียมอุปกรณ์ควบคุมช่างประจำตัวความช่าง โดยเลือกอุปกรณ์ที่มีความแข็งแรงทนทาน เหมาะสมต่อการใช้งาน เช่น โซ่ เลือกอุปกรณ์ให้เหมาะสมและคล่องตัวกับการใช้งานประจำตัวความช่าง เช่น ตะขอ มีด และตรวจสอบสภาพและทำความสะอาดอุปกรณ์ก่อนและหลังใช้งาน

(ก) คำแนะนำ

ผู้เข้ารับการประเมินต้องใช้อุปกรณ์ควบคุมช่าง โดยจัดเตรียมอุปกรณ์สำหรับช่าง และเตรียมอุปกรณ์ควบคุมช่างประจำตัวความช่าง

(ข) คำอธิบายรายละเอียด

1. อุปกรณ์ที่ใช้ควบคุมช่าง เช่น มีด มีดพก ตะขอ โซ่ หอก ไม้สับ เป็นต้น

16. หน่วยสมรรถนะรวม (ถ้ามี)

N/A

17. อุตสาหกรรมร่วม/กลุ่มอาชีพร่วม (ถ้ามี)

N/A

18. รายละเอียดกระบวนการและวิธีการประเมิน (Assessment Description and Procedure)

18.1 สอบสัมภาษณ์

18.2 สอบปฏิบัติ

1. รหัสหน่วยสมรรถนะ50101
2. ชื่อหน่วยสมรรถนะตรวจสอบอุปกรณ์ควบคุมช่างตามหลักสวัสดิภาพช่าง
3. ทบทวนครั้งที่N/A
4. สร้างใหม่☒ปรับปรุง☐

5. สำหรับชื่ออาชีพและรหัสอาชีพ (Occupational Classification)

9332 ความรู้ช่าง

6. คำอธิบายหน่วยสมรรถนะ (Description of Unit of Competency)

หน่วยสมรรถนะนี้ประกอบไปด้วยความรู้และทักษะที่จำเป็นในการตรวจสอบอุปกรณ์ควบคุมช่างที่ให้บริการนักท่องเที่ยว โดยสามารถตรวจสอบความแข็งแรงของอุปกรณ์ และตรวจสอบอุปกรณ์ให้ปลอดภัยกับช่างได้

7. สำหรับระดับคุณวุฒิ

1	2	3	4	5	6	7	8
☐	☐	☒	☐	☐	☐	☐	☐

8. กลุ่มอาชีพ (Sector)

คนเลี้ยงช่าง ความรู้ช่าง

9. ชื่ออาชีพและรหัสอาชีพอื่นที่หน่วยสมรรถนะนี้สามารถใช้ได้ (ถ้ามี)

N/A

10. ข้อกำหนดหรือกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง (Licensing or Regulation Related) (ถ้ามี)

1. พรบ ป้องกันการทารุณกรรมและจัดสวัสดิภาพสัตว์ พ.ศ. 2557
2. พรบ วิชาชีพการสัตวแพทย์ พ.ศ. 2545
3. พรบ. สัตว์พาหนะ พ.ศ. 2482
4. พรบ. ควบคุมโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. 2558
5. ประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง การจัดสวัสดิภาพช่างในปางช้าง พ.ศ. 2563
6. ประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง มาตรฐานปาง (แคมป์) ช่างของประเทศไทย พ.ศ. 2545
7. มาตรฐานการจัดกิจกรรมปางช้างเพื่อการท่องเที่ยว
8. การปฏิบัติที่ดีสำหรับปางช้าง สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ

11. สมรรถนะย่อยและเกณฑ์การปฏิบัติงาน (Elements and Performance Criteria)

สมรรถนะย่อย (Element)	เกณฑ์ในการปฏิบัติงาน (Performance Criteria)	วิธีการประเมิน (Assessment)
50101.01 ตรวจสอบความแข็งแรงของอุปกรณ์	1. ตรวจสอบสภาพการใช้งานของอุปกรณ์ 2. ตรวจสอบข้อต่อของอุปกรณ์ให้มีความมั่นคงแข็งแรง 3. ตรวจสอบรูปทรงของอุปกรณ์ไม่ให้เกิดการผิดรูปหรือเป็นสนิม	การสัมภาษณ์ การสาธิตการปฏิบัติงาน
50101.02 ตรวจสอบอุปกรณ์ให้ปลอดภัยกับช่าง	1. เลือกใช้อุปกรณ์ควบคุมช่างให้เหมาะสมกับการทำงาน 2. เลือกใช้อุปกรณ์ที่ไม่ทำอันตรายกับช่าง	การสัมภาษณ์ การสาธิตการปฏิบัติงาน

12. ความรู้และทักษะก่อนหน้าที่จำเป็น (Pre-requisite Skill & Knowledge)

N/A

13. ทักษะและความรู้ที่ต้องการ (Required Skills and Knowledge)

(ก) ความต้องการด้านทักษะ

- ทักษะในการเลือกใช้อุปกรณ์ที่ปลอดภัยกับช่าง
- ทักษะในการตรวจสอบอุปกรณ์ที่ใช้กับช่าง

(ข) ความต้องการด้านความรู้

- ความรู้เกี่ยวกับวิธีการเลือกใช้อุปกรณ์ที่ปลอดภัยกับช่าง
- ความรู้เกี่ยวกับวิธีการตรวจสอบอุปกรณ์ที่ใช้กับช่าง

14. หลักฐานที่ต้องการ (Evidence Guide)

(ก) หลักฐานการปฏิบัติงาน (Performance Evidence)

- เอกสาร/หลักฐานรับรองการทำงาน
- แบบบันทึกผลการสังเกตการปฏิบัติงาน

(ข) หลักฐานความรู้ (Knowledge Evidence)

- หลักฐานคุณวุฒิการศึกษา (ถ้ามี)
- แบบบันทึกผลการอบรม (ถ้ามี)

(ค) คำแนะนำในการประเมิน

เจ้าหน้าที่สอบประเมินสมรรถนะการตรวจสอบอุปกรณ์ควบคุมช่างที่ให้บริการนักท่องเที่ยว โดยพิจารณาจากหลักฐานที่เกี่ยวข้อง ทั้งหลักฐานด้านการปฏิบัติงาน และหลักฐานความรู้

(ง) วิธีการประเมิน

พิจารณาตามหลักฐานการปฏิบัติงาน ได้แก่ การสอบสัมภาษณ์และสอบปฏิบัติ

15. ขอบเขต (Range Statement)

ขอบเขตการปฏิบัติงานในการตรวจสอบอุปกรณ์ควบคุมช่างที่ให้บริการนักท่องเที่ยว เริ่มตั้งแต่ ตรวจสอบความแข็งแรงของอุปกรณ์ โดยตรวจสอบสภาพการใช้งานของอุปกรณ์ ตรวจสอบข้อต่อของอุปกรณ์ให้มีความมั่นคงแข็งแรง และตรวจสอบรูปทรงของอุปกรณ์ไม่ให้เกิดการผิดรูปหรือเป็นสนิม รวมทั้ง ตรวจสอบอุปกรณ์ให้ปลอดภัยกับช่าง โดยเลือกใช้อุปกรณ์ควบคุมช่างให้เหมาะสมกับการทำงาน และไม่ทำอันตรายกับช่าง

(ก) คำแนะนำ

ผู้เข้ารับการประเมินต้องตรวจสอบอุปกรณ์ควบคุมช่างที่ให้บริการนักท่องเที่ยว โดยตรวจสอบความแข็งแรงของอุปกรณ์ และตรวจสอบอุปกรณ์ให้ปลอดภัยกับช่างได้

(ข) คำอธิบายรายละเอียด

1. อุปกรณ์ที่ปลอดภัยกับช่าง หมายถึง อุปกรณ์ที่ไม่ทำอันตรายกับช่าง ไม่ทำให้ช่างบาดเจ็บหรือมีความคมมากเกินไป

16. หน่วยสมรรถนะรวม (ถ้ามี)

N/A

17. ชุดสาขารวม/กลุ่มอาชีพรวม (ถ้ามี)

N/A

18. รายละเอียดกระบวนการและวิธีการประเมิน (Assessment Description and Procedure)

18.1 สอบสัมภาษณ์

18.2 สอบปฏิบัติ

1. รหัสหน่วยสมรรถนะ50102
2. ชื่อหน่วยสมรรถนะเตรียมความพร้อมของช่างก่อนให้บริการนักท่องเที่ยว
3. ทบทวนครั้งที่N/A
4. สร้างใหม่☒ปรับปรุง☐

5. สำหรับชื่ออาชีพและรหัสอาชีพ (Occupational Classification)

9332 ความรู้ช่าง

6. คำอธิบายหน่วยสมรรถนะ (Description of Unit of Competency)

หน่วยสมรรถนะนี้ประกอบไปด้วยความรู้และทักษะที่จำเป็นในการเตรียมความพร้อมของช่างก่อนให้บริการนักท่องเที่ยว โดยสามารถดูแลช่างอยู่ในสภาพที่พร้อมทำงาน และตรวจสอบสภาวะจิตใจและอารมณ์ของช่างได้

7. สำหรับระดับคุณวุฒิ

1	2	3	4	5	6	7	8
☐	☐	☒	☐	☐	☐	☐	☐

8. กลุ่มอาชีพ (Sector)

คนเลี้ยงช้าง ความรู้ช่าง

9. ชื่ออาชีพและรหัสอาชีพอื่นที่หน่วยสมรรถนะนี้สามารถใช้ได้ (ถ้ามี)

N/A

10. ข้อกำหนดหรือกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง (Licensing or Regulation Related) (ถ้ามี)

1. พรบ ป้องกันการทารุณกรรมและจัดสวัสดิภาพสัตว์ พ.ศ. 2557
2. พรบ วิชาชีพการสัตวแพทย์ พ.ศ. 2545
3. พรบ. สัตว์พาหนะ พ.ศ. 2482
4. พรบ. ควบคุมโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. 2558
5. ประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง การจัดสวัสดิภาพช้างในปางช้าง พ.ศ. 2563
6. ประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง มาตรฐานปาง (แคมป์) ช้างของประเทศไทย พ.ศ. 2545
7. มาตรฐานการจัดกิจกรรมปางช้างเพื่อการท่องเที่ยว
8. การปฏิบัติที่ดีสำหรับปางช้าง สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ

11. สมรรถนะย่อยและเกณฑ์การปฏิบัติงาน (Elements and Performance Criteria)

สมรรถนะย่อย (Element)	เกณฑ์ในการปฏิบัติงาน (Performance Criteria)	วิธีการประเมิน (Assessment)
50102.01 ดูแลช่างให้อยู่ในสภาพที่พร้อมทำงาน	1. เลือกช่างที่มีสุขภาพแข็งแรงไม่มีบาดแผล 2. ทดสอบการเชื่องฟังคำสั่งของช่าง 3. สังเกตร่องรอยของการล้มตัวลงนอนของช่างว่ามีการพักผ่อนที่เพียงพอ 4. ให้อาหารและน้ำในปริมาณที่เพียงพอ	การสัมภาษณ์ การสังเกตการปฏิบัติงาน
50102.02 ตรวจสอบสภาวะจิตใจและอารมณ์ของช่าง	1. สังเกตพฤติกรรมการตอบสนองคำสั่งของช่าง 2. สังเกตลักษณะทางกายภาพของช่างที่จะเปลี่ยนแปลงในช่วงใกล้ตกมัน 3. ดูประวัติการตกมันของช่างในช่วงปีที่ผ่านมา	การสัมภาษณ์ การสังเกตการปฏิบัติงาน

12. ความรู้และทักษะก่อนหน้าที่จำเป็น (Pre-requisite Skill & Knowledge)

N/A

13. ทักษะและความรู้ที่ต้องการ (Required Skills and Knowledge)

(ก) ความต้องการด้านทักษะ

- ทักษะในการควบคุมช่างให้เชื่อฟัง
- ทักษะในการสังเกตพฤติกรรมและอาการของช่าง
- ทักษะในการสังเกตอารมณ์ของช่าง

(ข) ความต้องการด้านความรู้

- ความรู้เกี่ยวกับวิธีการควบคุมช่างให้เชื่อฟัง
- ความรู้เกี่ยวกับการสังเกตพฤติกรรมและอาการของช่าง
- ความรู้เกี่ยวกับการสังเกตอารมณ์ของช่าง

14. หลักฐานที่ต้องการ (Evidence Guide)

(ก) หลักฐานการปฏิบัติงาน (Performance Evidence)

- เอกสาร/หลักฐานรับรองการทำงาน
- แบบบันทึกผลการสังเกตการปฏิบัติงาน

(ข) หลักฐานความรู้ (Knowledge Evidence)

- หลักฐานคุณวุฒิการศึกษา (ถ้ามี)
- แบบบันทึกผลการอบรม (ถ้ามี)

(ค) คำแนะนำในการประเมิน

เจ้าหน้าที่สอบประเมินสมรรถนะเตรียมความพร้อมของช่างก่อนให้บริการนักท่องเที่ยว โดยพิจารณาจากหลักฐานที่เกี่ยวข้อง ทั้งหลักฐานด้านการปฏิบัติงาน และหลักฐานความรู้

(ง) วิธีการประเมิน

พิจารณาตามหลักฐานการปฏิบัติงาน ได้แก่ การสอบสัมภาษณ์ และสอบปฏิบัติ

15. ขอบเขต (Range Statement)

ขอบเขตการปฏิบัติงานในการเตรียมความพร้อมของช่างก่อนให้บริการนักท่องเที่ยว เริ่มตั้งแต่ ดูแลช่างอยู่ในสภาพที่พร้อมทำงาน โดยเลือกช่างที่มีสุขภาพแข็งแรงไม่มีบาดแผล มีการพักผ่อนที่เพียงพอ มีการให้อาหารและน้ำในปริมาณที่เพียงพอ สามารถควบคุมช่างให้เชื่อฟังคำสั่ง และไม่แสดงออกถึงอาการผิดปกติ เช่น อาการหงุดหงิด หรืออาการกลัว รวมทั้ง ตรวจสอบสภาวะจิตใจและอารมณ์ของช่าง โดยสังเกตพฤติกรรมการตอบสนองคำสั่งของช่าง ลักษณะอาการของช่าง เช่น ความร่าเริง ความหงุดหงิด ความนิ่ง หรือความกลัวมากที่ผิดปกติ การสังเกตลักษณะทางกายภาพของช่างที่จะเปลี่ยนแปลงในช่วงใกล้ตกมัน รวมทั้งการดูประวัติการตกมันของช่างในช่วงปีที่ผ่านมา

(ก) คำแนะนำ

ผู้เข้ารับการประเมินต้องเตรียมความพร้อมของช่างก่อนให้บริการนักท่องเที่ยว โดย ดูแลช่างอยู่ในสภาพที่พร้อมทำงาน และตรวจสอบสภาวะจิตใจและอารมณ์ของช่าง

(ข) คำอธิบายรายละเอียด

1. สภาพของช่างที่พร้อมทำงาน หมายถึง ช่างที่มีสุขภาพสมบูรณ์แข็งแรงทั้งร่างกายและจิตใจ

โดยอาจมีความผิดปกติเล็กน้อยที่ไม่มีผลต่อประสิทธิภาพของการทำงานหรือทำกิจกรรมนั้น เช่น ช่างใส่แหงให้นักท่องเที่ยว ต้องมีกำลังเพียงพอและไม่เจ็บหลัง เจ็บขา เจ็บอก หรือบาดเจ็บบริเวณที่สัมผัสอุปกรณ์ และต้องไม่อยู่ในช่วงตกมันหรือตื่นกลัว เป็นต้น , ช่างแสดง ต้องเป็นช่างที่มีสภาพร่างกายสมบูรณ์ไม่มีแผลที่เห็นเด่นชัด หรือไม่แสดงอาการตื่นกลัวจนทำให้ช่างเชือกอื่นในกลุ่มตื่นตระหนกไปด้วย , ช่างทำกิจกรรมกับนักท่องเที่ยวแบบใกล้ชิด เป็นช่างกลุ่มที่มีข้อจำกัดในเรื่องของอารมณ์ คือต้องเป็นช่างอารมณ์ดีไม่เป็นอันตรายต่อคนแปลกหน้า แต่ร่างกายอาจจะผิดปกติได้โดยสามารถอธิบายต่อนักท่องเที่ยวได้ถึงความผิดปกติ

ซึ่งสามารถใช้ความผิดปกติในการร่วมกิจกรรมกับนักท่องเที่ยวได้

2. อาการที่ผิดปกติของช่าง เช่น ความผิดปกติของร่างกาย เช่นมีแผล ผื่นแดง ปวด บวม อักเสบของอวัยวะจนส่งผลให้ร่างกายทำงานผิดปกติ เช่น เดินกะเผลก ไม่ขยับตัว ไม่ก้าวขา ปฏิเสธอุปกรณ์ มองไม่ชัด หูไม่ได้ยินเสียง จนทำให้มีปัญหาในการทำงาน , ความผิดปกติทางด้านอารมณ์และจิตใจ เช่นการตกมัน การตื่นกลัว การเหวี่ยง การไม่ยอมรับในผู้ดูแล เป็นต้น

3. ลักษณะของช่างที่กำลังจะตกมัน เช่น อารมณ์ผิดปกติไปจากเดิมโดยเฉพาะการไม่ยอมรับในคำสั่งของควาญ มีอารมณ์ฉุนเฉียว เริ่มแสดงอาการเชิงลบต่อช่างหรือคนอื่นๆ ซึ่งจะมีการเปลี่ยนแปลงของร่างกายร่วมด้วยคือตอมช่างขมับเริ่มบวม อวัยวะเพศแข็งตลอดเวลา สามารถสังเกตได้จากส่วนท้ายใต้โคนหางของช่างจะบวมใหญ่เป็นล่ำ และมีปัสสาวะบ่อยกระปริดกระปรอย ถ้าช่วงการตกมันชัดเจนจะพบว่ามึนน้ำมึนสับสน กลืนนูนออกมาจากรูเปิดขมับ

16. หน่วยสมรรถนะรวม (ถ้ามี)

N/A

17. อุตสาหกรรมร่วม/กลุ่มอาชีพร่วม (ถ้ามี)

N/A

18. รายละเอียดกระบวนการและวิธีการประเมิน (Assessment Description and Procedure)

18.1 สอบสัมภาษณ์

18.2 สอบปฏิบัติ